

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Lubora Veselého a soudkyň JUDr. Elišky Galiazzo a JUDr. Markéty Čermínové ve věci

- žalobců:
- a) **Miroslav A.**, narozený dne xxx
bytem xxx
 - b) **PhDr. Ivana D. L.**, narozená dne xxx
bytem xxx
 - c) **JUDr. Zdeněk K.**, narozený dne xxx
bytem xxx
 - d) **Albion property, s.r.o.**, IČO 27618528
sídlem V Holešovičkách xxx/7, 180 00 Praha 8
 - e) **Renata M.**, narozená dne xxx
bytem xxx
 - f) **Ing. Lenka D.**, narozená dne xxx
bytem xxx
 - g) **Ing. Cyril M.**, narozený dne xxx
bytem xxx
 - h) **Mgr. Dana M.**, narozená dne xxx
bytem xxx
 - i) **Ing. Vlastislava Š.**, narozená dne xxx
bytem xxx
 - j) **Jana P.**, narozená dne xxx
bytem xxx
 - k) **Ing. Helena Ž.**, narozená dne xxx
bytem xxx
 - l) **Prof. Ing. Josef Ž., DrSc.**, narozený dne xxx
bytem xxx
 - m) **Jarmila K.**, narozená dne xxx
bytem xxx
 - n) **Zuzana S.**, narozená dne xxx
bytem xxx
 - o) **Jiří S.**, narozený dne xxx
bytem xxx
 - p) **Kateřina F. (dříve F.)**, narozená dne xxx
bytem xxx
 - q) **Petr H.**, narozený dne xxx
bytem xxx
 - r) **Venuše F.**, narozená dne xxx
bytem xxx
 - s) **Mgr. Pavel Z.**, narozený dne xxx
bytem xxx
 - t) **Marek S.**, narozený dne xxx
bytem xxx
žalobci a), b), d) - h), j) - q), s), t) zastoupení obecným zmocněncem
JUDr. Zdeňkem Kunešem,
bytem xxx

žalobkyně i) zastoupená advokátkou
JUDr. Tat'jánou Petrovovou (dříve Vojtovou),
sídlem Karasovská 832/5, 160 00 Praha 6

proti

žalovanému:

Hlavní město Praha, IČO 00064581
sídlem Mariánské náměstí 2/2, 110 00 Praha 1
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Balcarem
sídlem Panská 895/6, 110 00 Praha 1

o zdržení se imisí hluku a škodlivin

k odvolání žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 7. října 2021, č.j. 27 C 186/2008 - 1227, a doplňujícího rozsudku ze dne 19. října 2021, č.j. 27 C 186/2008 - 1263,

takto:

Rozsudek soudu I. stupně ve výrocích I., II., III., IV. a doplňující rozsudek soudu I. stupně ve výrocích I. a III. se **zrušují a** v tomto rozsahu se věc **vrací** soudu I. stupně k dalšímu řízení; doplňující rozsudek soudu I. stupně se ve výroku II. **potvrzuje** s tím, že Ing. Michalu Vojtíškovi M.S., Ph.D. se přiznává znalečné ve výši 10 400 Kč, které mu bude vyplaceno Obvodním soudem pro Prahu 1; **nařizuje se**, aby v dalším řízení věc projednal a rozhodl jiný soudce Obvodního soudu pro Prahu 1.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalovanému povinnost zdržet se rušení hlukem pocházejícím z provozu na pozemní komunikaci - ulice V Holešovičkách v Praze 8 v úseku mezi mostem Barikádníků a křižovatkou Vychovatelna tak, aby hodnota ekvivalentní hladiny akustického tlaku ($A_{LAeq, T}$) pro chráněné vnitřní prostory staveb domů čp. xxx, čp. xxx, čp. xxx, čp. xxx, čp. xxx, čp. xxx, čp. xxx, čp. xxx, č. xxx v katastrálním území Xxx v Praze 8, obec Praha v žádném z nich nepřesáhla hodnoty 45 dB (A) v době od 6 do 22 hodin a 35 dB (A) v době od 22 do 6 hodin a pro chráněné venkovní prostory staveb těchto domů v žádném z nich nepřesáhla hodnoty 60 dB (A) v době od 6 do 22.00 hodin a 50 dB (A) v době od 22 do 6 hodin (výrok I.), a dále povinnost zdržet se nadlimitního obtěžování imisemi škodlivin způsobenými provozem na pozemní komunikaci ulice V Holešovičkách v Praze 8 v úseku mezi mostem Barikádníků a křižovatkou Vychovatelna, a to v okolí domů uvedených ve výroku I. tak, aby hodnoty pro škodlivinu a) prašné znečištění suspendovanými částicemi do velikosti 10 mikro – PM10 nepřekračovaly denní imisní limit stanovený na 50 mikrogramů/m³, b) oxid dusíku NO₂ nepřekračovaly roční imisní limit 48 mikrogramů/m³ (imisní limit 40 + mez tolerance 8 mikrogramů/m³, c) benzen nepřekračovaly roční imisní limit 5 mikrogramů/m³ (výrok II.), uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobcům na nákladech řízení částku 20 700 do tří dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám obecného zmocněnce JUDr. Zdeňka Kuneše (výrok III.), a rozhodl, že ve vztahu žalované a žalobkyně K (nyní označené jako „i“ – poznámka odvolacího soudu) nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů tohoto řízení (výrok IV.). Doplňujícím rozsudkem rozhodl tak, že lhůtu k plnění ve výroku I. a II. stanovil v délce 1095 dnů ode dne právní moci rozsudku (výrok I.), uložil soudu povinnost zaplatit Ing. Michalu Vojtíškovi, M.S., Ph.D., sídlem Centrum vozidel udržitelné mobility, Fakulta strojní ČVUT v Praze, Technická 4, 160 00 Praha 6, znalečné ve výši 10 400 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok II.), a žalovanému

uložil povinnost zaplatit ČR – Obvodnímu soudu pro Prahu 1 částku 10 400 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku (výrok III.).

2. V posuzované věci se žalobci jakožto vlastníci nemovitostí označených v petitu negatorní žalobou domáhají ochrany svých práv před imisemi škodlivin v podobě znečištění ovzduší suspendovanými částicemi PM₁₀, oxidem dusíku NO₂ a benzenem a dále hlukem, jejichž hodnoty konkrétně specifikují, způsobeným provozem na pozemní komunikaci, jejímž vlastníkem je žalovaný.
3. Rozsudkem ze dne 6. 9. 2011, č. j. 27 C 186/2008 - 366, soud I. stupně vyhověl návrhu žalobců, k odvolání žalované rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 9. 5. 2012, č. j. 11 Co 49/2012 - 411, tak, že žalobu zamítl. K dovolání jen některých žalobců rozhodl Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 28. 1. 2015, č. j. 22 Cdo 3559/2012 - 473, zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 5. 2012, č. j. 11 Co 49/2012 - 411 jako celek (i ve vztahu k osobám, které nepodaly dovolání), a vrátil věc odvolacímu soudu k dalšímu řízení. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 18. 1. 2016, č. j. 11 Co 49/2012 - 532, byl zrušen rozsudek soudu I. stupně a věc byla vrácena k dalšímu řízení. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2018, č. j. 11 Co 197/2017 - 851, byl zrušen následně vydaný rozsudek soudu I. stupně a věc byla vrácena k dalšímu řízení. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 13. 2. 2020, č. j. 11 Co 6/2020 - 1109, byl zrušen rozsudek soudu I. stupně ze dne 3. 9. 2019, č. j. 27 C 186/2008 - 1032, a věc byla vrácena k dalšímu řízení.
4. Soud vzal v řízení za prokázané, že žalobci jsou jako vlastníci sousedních nemovitostí obtěžováni nadměrným hlukem a imisemi škodlivin pocházejícími z provozu na pozemní komunikaci v ulici V Holešovičkách, jejímž vlastníkem je žalovaný, přičemž obtěžování těchto osob hlukem a imisemi přesáhlo míru přiměřenou poměrům, a to při provedení testu proporcionality jak v porovnání se zbytkem komunikací v Praze, tak v celé ČR, tak v porovnání s poměry ve velkých evropských velkoměstech i velkoměstech v USA. Vyšel ze zjištění, že komunikace V Holešovičkách je místní komunikací I. třídy, jež slouží svými parametry a napojením aktuálně na tunelový komplex Blanka (dále jen „TKB“) jako páteřní komunikace k pohybu velkého počtu vozidel, a to až 100 000 vozidel denně. K vývoji hlukové a imisní zátěže zjistil, že již v roce 2000 konstatovala HSHMP překročení imise NO_x a hluková studie PUDIS překročení limitů pro hluk. Občanské sdružení Holešovičky usilovalo průběžně o ochranu životního prostředí, a to pro 10 000 osob dané lokality, jejichž počet se zvýšil na 19 000, přičemž žádali o přijetí účinných organizačních a technických opatření k zajištění nepřekračování limitů hluku a imisí. V roce 2003 akustický posudek Ing. Mertla konstatoval překročení limitu hluku, aniž by ještě v tu dobu existoval TKB. Hygienik hl. m. Prahy povolil v roce 2005 překročení hygienických limitů hluku nad hodnoty uvedené v harmonogramu pro odstranění staré hlukové zátěže z automobilové dopravy do konce roku 2017, přičemž harmonogram měl být aktualizován průběžně a měla být dle něho přijímána příslušná opatření organizační a technická a následně mělo být prováděno opětovné měření a vyhodnocení jejich účinnosti. Při navýšení hluku měla být navržena a realizována protihluková opatření. Jak v roce 2001, tak v roce 2005, dosahovaly podle hlukových map hl. m. Prahy ekvivalentní hladiny hluku v ulici V Holešovičkách ve dne 74,8 dB a v noci 68 dB, ačkoliv pro den byl limit 70 dB a pro noc 60 dB. Intenzita dopravy v ulici V Holešovičkách bez zprovoznění městského silničního okruhu v severní části Prahy se vyvíjela od původně 35 000 vozidel denně v roce 2000, na 95 000 vozidel denně v současnosti. V březnu 2006 bylo měřením imisí společností SVUOM s.r.o. zjištěno překročení norem ukazatelů imisí NO₂, NO_x, PM₁₀. Ohledně posledně jmenované látky byl denní imisní limit 50 mikrogramů/m³ v předmětné lokalitě v ulici V Holešovičkách překročen 35krát v jednom roce, když v měřeném období mezi 2. 3. 2006 a 3. 4. 2006 byla limitní hodnota překročena 14krát. Roční imisní limit 40 mikrogramů/m³ byl v lokalitě překročen, když za měřené období jednoho měsíce dosahovala

průměrná koncentrace PM 10,57 mikrogramů/m³, přičemž provoz se v dané lokalitě zvýšil, tudíž byl předpoklad zvýšení těchto hodnot i do budoucna. Ohledně NO₂ hodinové imisní limity pro oxid dusičitý nebyly překročeny. Naopak překročení ročního imisního limitu 48 mikrogramů/m³ (imisní limit 40+mez tolerance 8 mikrogramů/m³) bylo jisté, jelikož během měřeného období činila průměrná koncentrace 64 mikrogramů/m³ a limitní hodnota byla překročena průměrovaným měřením za každý den. V termínu měsíců 10 až 11/2005 bylo provedeno měření hodnot koncentrace NO_x pomocí pasivních vzorkovačů, jež realizovala SVUOM s.r.o. Měření bylo orientační pro zjištění průměrné měsíční koncentrace NO_x. Pro říjen 2005 byla uvedenou metodou zjištěna hodnota 61,3 mikrogramů/m³ a pro listopad 2005 dokonce hodnota 71 mikrogramů/m³. Měření prokázalo, že lokalita ulice V Holešovičkách byla silně zatížena znečištěním oxidy dusíku. V témže roce bylo zjištěno společností PUDIS a SATRA překročení povolených limitů hluku s tím, že nebyly splněny podmínky stavebního povolení pro městský okruh (dále jen "MO"). Pro TKB byl plánován nárůst automobilové dopravy na 90 000 vozidel denně v ulici V Holešovičkách, přičemž nebyly dosud splněny podmínky č. 21 až 24 a 119 stavebního povolení TKB, které spočívaly v realizaci všech opatření organizačních a technických ke snížení hluku a imisí v ulici V Holešovičkách. Hluková studie v roce 2010 zjistila, že byly překročeny povolené limity hluku. Další významnou dopravní stavbou, jež měla snížit intenzitu dopravy, byla Libeňská spojka, přičemž po jejím zprovoznění měl nastat další pokles intenzity dopravy v ulici V Holešovičkách o dalších 20 %. Z uvedeného porovnání vyplynulo, že zprovozněním obou okruhů v severní části města intenzita dopravy v ulici V Holešovičkách v uvažovaných obdobích poklesne proti stavu, avšak ke zprovoznění městského silničního okruhu v severní části Prahy doposud nedošlo, což pro lokalitu v ulici V Holešovičkách znamenalo výrazný nárůst dopravního zatížení až na 100 000 vozidel denně, tudíž bylo třeba prosazovat urychlenou realizaci uvedených veřejně prospěšných staveb, jež by vedly ke snížení intenzity a dopadů dopravy, když jako podstatný přínos se jevila vyšší úroveň kvality dopravy v uvedené ulici, především vyšší plynulost dopravy, zamezení tvorby kolon, zmenšení imisí škodlivin a hlukové zátěže, v neposlední řadě větší bezpečnost silničního provozu. Měřeními Zdravotního ústavu v Praze od 13. 6. do 14. 6. 2007 bylo zjištěno překročení ekvivalentních hodnot akustického tlaku v chráněném venkovním prostoru stavby před okny domu V Holešovičkách čp. xxx v denní době od 6.00 do 22.00 hod. 73,4+-1,8 dB, v noční době od 22.00 do 6.00 hod. 69,2 dB+-1,8 dB, v chráněném vnitřním prostoru stavby v témže domě uvnitř obytné místnosti domu v denní době od 6.00 do 22.00 hod. 41,7 dB+-2 dB, v noční době od 22.00 do 6.00 hod. 37,5+-2 dB. Podle tabulky vývoj intenzit na vybraných místech pro zprovoznění tunelového komplexu Blanka do konce roku 2016 lze její zatížení srovnat s ulicí Jižní spojka, která však nevede přímo podél obydlí obyvatel zde žijících. Podle měření počtu aut projíždějících v úseku ulice V Holešovičkách se počet aut zvýšil od roku 2009 až 2010 ze 70 000 na cca 94 000 vozidel denně v březnu 2019, po spuštění TKB v březnu 2016 se zvýšil na 92 000 vozidel denně, k nárůstu vozidel došlo na komunikacích Patočkova a V Holešovičkách, která je po Legerově ulici nejvytíženější komunikací z celé Prahy. Podle zprávy ČHMÚ v termínu 2. 3. až 3. 4. 2006 bylo konstatováno, že průměrné denní naměřené koncentrace PM₁₀ a NO₂ překračovaly imisní limity stanovené pro roční průměrné koncentrace, NO₂ krátkodobý jednohodinový imisní limit nebyl překročen. Z imisní analýzy PM₁₀, PM_{12,5} a NO₂, benzenu v roce 2016 byl prašný spad na 4. místě po komunikacích dálničního typu, tj. ulice V Holešovičkách je specifická tím, že se nachází v zářezu v krajině, která je lemovaná obytnými budovami, jež bezprostředně přiléhají ke komunikaci, což nelze tvrdit o komunikacích dálničního typu. Zvýšené koncentrace jsou v hodinách mezi 6.00 a 11.00 hod., což odpovídá dopravní špičce a pravděpodobně i zvýšení koncentrací po 17. hod. odpolední. Patrný pozvolný nárůst koncentrací způsobený po 20. hod. lokálními topeništi, byl zanedbatelný i se zřetelem ke zkoumání a výsledkům studií českých vědců včetně prof. Michala Vojtůška, který uváděl, že převažujícím zdrojem podílejícím se na imisích je jednoznačně doprava. Vyšší průměrné denní koncentrace PM₁₀ než ve sledované lokalitě byly v Legerově ulici, Karlíně, Braníku, Smíchově,

Vysočanech, Vršovcích a Průmyslové ulici s několika málo výjimkami na stanicích Stodůlky, Riegerovy sady, přičemž průběh denních průměrných koncentrací byl velmi podobný na všech porovnávaných lokalitách. Ze zpráv ČHMÚ vyplývá, že při měření v období březen – duben 2006 průměrné denní naměřené koncentrace NO₂ překračovaly imisní limity stanovené pro roční průměrné koncentrace, krátkodobý jednohodinový imisní limit nebyl překročen. Z monitoringu žalovaného vyplývá, že průměrné hodinové koncentrace NO₂ překročily hodinový imisní limit během realizovaných měření 2x (dne 7. 2. 2014 po 18h a dne 18. 2. 2014 po 19h). K jiným překročením imisního limitu nedošlo a naopak došlo k poklesu koncentrací ve druhém bloku měření v letech 2015 - 2016 o 11 - 55 % s porovnáním s prvním měřením. Průběh hodinových průměrných koncentrací byl podobný na všech srovnávaných lokalitách, jak dopravních, tak pozadřových. Vyšší hodnoty než v ulici V Holešovičkách byly stanoveny na stanicích Legerova, Smíchov, Braník, v menší míře náměstí Republiky a Vysočany. Pokud šlo o hluk, vyšel soud ze skutečnosti, že žalovaný nechal vypracovat akční plán snižování hluku pro aglomeraci Praha 2008, schválený usnesením rady hl. m. Prahy ze dne 15. 9. 2009. Z měření v roce 2006 dovodil, že byly překračovány hodnoty hluku ve venkovním i vnitřním chráněném prostoru domů v ulici V Holešovičkách. Ze studie o hlukové zátěži ze září 2014 vypracované společností EKOLA GROUP u 5 objektů byly překročeny hygienické limity hlukové zátěže. Žalovanému byla udělena časově omezená výjimka do 31. 12. 2017 k překročení limitu hluku v předmětné lokalitě rozhodnutím HS HMP č. j. HSMHMP 390/56/2015 a hygienické stanice ze dne 20. 6. 2015, č. j. UP/219/1248/1563/217,4/05. Z tabulky měření emisí od 2006 do 2016 zjistil, že hluk se v lokalitě vlivem provedených organizačních a technických opatření snižuje nepatrně a limity platné pro ulici V Holešovičkách nejsou dodržovány podle měření v letech 2015 a 2016, z čehož vyplývá, že nárůst dopravy souvisí se zvýšením hlukové zátěže. Žalovaný se má zdržet rušení hlukem z provozu na komunikaci u 17 objektů, v nichž je hlášeno 120 obyvatel, nicméně dalších 18 880 lidí žije v jejich bezprostřední blízkosti, tudíž jsou rovněž stejnou měrou každým dnem zasahováni nepřiměřeným hlukem z přilehlé dopravy. Žalovaný sice provedl dílčí opatření spočívající jednak ve výměně a úpravě povrchu komunikace v letech 2008 až 2010 za 12,5 mil. Kč, byla snížena rychlost v obou směrech ze 70 km/h na 50 km/h, bylo instalováno zařízení ke kontrole rychlosti, navíc v letech 2014 až 2015 byla realizována výměna povrchu za tzv. tichý asfalt Viaphone za náklady 25,7 mil. Kč, avšak doposud nebyla realizována veškerá opatření z bodu 21 stavebního povolení pro TKB, nebyl realizován a dokončen úsek Zenklova a Kubišova, se kterým se počítalo v roce 2019. Položený tichý asfalt podléhá režimu speciální údržby 2x ročně a finanční náklady na jeden termín čištění vychází na přibližně 49 000 Kč, přičemž uvedené čištění snížilo hlučnost zcela nepatrně o přibližně 1 dB. Byla provedena repase či výměna oken za náklady 102,2 mil. Kč, avšak nebyla dokončena zcela, což vyplynulo ze zrušení rozhodnutí o kolaudaci TKB. Pokud šlo o návrh žalobců na zahlobení ulice V Holešovičkách, tento z důvodu polohy nemovitostí u komunikace není v lokalitě reálně proveditelný. Řešení realizací protihlukových clon není možné kvůli špatné aplikovatelnosti v husté městské zástavbě i se zřetelem k faktu, že obyvatelé mají přímý výjezd např. z garáže přímo do ulice V Holešovičkách. Žalobci prokázali odborným posouzením provedeným do řízení příbrným znalcem Prof. Michalem Vojtíškem, že mezi navýšením počtu automobilů a překračováním hygienických předpisů je přímá úměrnost, resp. byla prokázána příčinná souvislost. V řízení bylo prokázáno, že došlo ke zhoršení životních podmínek obyvatel lokality V Holešovičkách, byť žalovaný zařadil uvedenou lokalitu do akčního plánu snižování hluku aglomerace Praha 2019 až do skupiny označené jako II. Priorita, a upřednostnil tak více než 50 jiných lokalit v Praze.

5. Po právní stránce posoudil věc dle § 1013 odst. 1 o.z. a § 127 odst. 1 obč. zák. ve spojení s § 30 odst. 2, 3 zák. č. 258/2000 Sb. A dospěl k závěru, že žalobci předložili dostatečné množství důkazů o škodlivých zdravotních rizicích, na výjimku hygienické stanice vyšší hodnoty hluku lze hledět jako na přechodnou a nepodstatnou odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 3281/2008, přičemž je nepřijatelný požadavek, aby žalobci periodicky během

dlouhodobého procesu aktualizovali důkazy (rozhodnutí ESLP ve věci Déés vs. Maďarsko stížnost č. 2345/06 a Goméz vs. Španělsko stížnost č. 4143/02). Dále vycházel ze zákona č. 86/2002 Sb. ve spojení s nařízením vlády č. 429/2005 Sb. Uzavřel, že žalobci prokázali příčinnou souvislost mezi intenzitou projíždějících vozidel a zvyšujícími se imisemi škodlivin odborným posouzením Prof. Michalem Vojtíškem ze dne 23. 7. 2019, jehož přibral do řízení jako znalce, který předložil soudu studii týkající se srovnání znečištění znečišťujícími látkami v evropském a celosvětovém kontextu. Posoudiv princip proporcionality dovedl, že nelze srovnávat lokalitu ulice V Holešovičkách s ulicí Legerovou, která není dálniční komunikací jako ulice V Holešovičkách, když má několik světelných semaforů. Domy v ulici V Holešovičkách mají zahrady, jejichž obvyklé užívání je omezeno až znemožněno. Z hlediska intenzity provozu z obytných ulic je ulice V Holešovičkách nejfrekventovanější. Podle aktuálního měření v rámci celé Prahy ze dne 10. 7. 2019 z deseti nejvíce postižených míst jsou tři lokality spojeny s oblastí V Holešovičkách. Dospěl k závěru, že žalovaný doposud neučinil všechna možná realizovatelná opatření ve směru ke zlepšení dané situace, byť byl realizován tzv. protihlukový asfalt v obou směrech provozu, byla učiněna opatření ke snížení rychlosti, bylo zavedeno úsekové měření, byla provedena částečná výměna oken u objektů v ulici V Holešovičkách a další technická opatření vedoucí ke zlepšení situace. Nebylo prokázáno, že by se díky TKB doprava v místě stala plynulou, naopak místem projíždí podstatně více vozidel, provoz se zahustil i díky jiným dopravním opatřením v dané lokalitě, kde probíhají různé zkušební místní úpravy ve snaze regulovat dopravu i z tunelového komplexu Blanka a tuto dopravu racionalizovat. Shora uvedeným stále dochází k obtěžování žalobců nad míru přiměřenou poměrům hlukem a imisemi, a to v míře zcela nepřiměřené poměrům ve srovnání s jinými lokalitami obdobně frekventovanými, a to at' již v Praze, ve zbytku ČR i ve srovnání s jinými velkoměsty v Evropě a USA. Žalovaný se zabýval konstruktivními návrhy žalobců podanými prostřednictvím občanského sdružení, nechal prozkoumat různé varianty řešení existující situace včetně realizace bariér či zahloubení ulice V Holešovičkách pod zem, avšak při odborném posuzování všech variant navrhaných žalobci vyplynulo, že nejsou v předmětné lokalitě reálně proveditelné. Návrh žalobců na zahloubení předmětné komunikace do tunelu nelze realizovat, protože by znamenal znemožnění přístupu k některým nemovitostem v ulici V Holešovičkách, stejné se týkalo i vybudování případných protihlukových bariér. Nicméně lze zmenšit zatížení komunikace V Holešovičkách jednak dokončením realizace technických opatření v lokalitě, zároveň vybudováním zahloubené komunikace vedené Povltavskou ulicí, o čemž jsou již plány a chystá se realizace. Rovněž nebyla provedena veškerá opatření týkající se 3. opatření prováděných v ulici V Holešovičkách ve spojitosti s podmínkami v bodu 21 stavebního povolení TKB a jeho kolaudace. Ohledně imisí nebylo provedeno aktuální měření imisí i na jiné látky, na imise PM₁₀, NO₂ a benzenu, z důvodu nepřiměřeně vysoké finanční zátěže a nepřiměřené časové náročnosti, kterou nebylo schopno nést na svých bedrech ani Ministerstvo životního prostředí ani Ministerstvo zdravotnictví, ani hygienická stanice či ČHMÚ, nicméně na návrh žalobců přizval soud I. stupně znalce Prof. Michala Vojtíška, jenž se zabývá otázkou měření emisí a posuzováním vlivu pevných částic z dopravy na životní prostředí a zdravotní stav obyvatel, jež se bezprostředně setkávají s uvedenými emisemi. Ze znaleckého posouzení Prof. Michala Vojtíška ve spojení s odbornými studiemi zpracovanými vědci v oboru, a to jak v ČR, tak v zahraničí, se podařilo prokázat příčinná souvislosti mezi provozem na komunikaci V Holešovičkách a imisemi. Dovedl, že veškerá dosavadní měření postačují jako podklad pro rozhodnutí ve věci samé, položení nového tichého asfaltu v obou směrech jízdy snížilo hlučnost maximálně o 4 decibely. Byla prokázána souvislost provozování TKB, jež je vyústěn mimo jiné do ulice V Holešovičkách, s hustotou provozu na uvedené komunikaci a v uvedené lokalitě, přičemž situaci s vyústěním tunelového komplexu Blanka v ulici V Holešovičkách, kde denně projede v průměru 100 000 vozidel v obou směrech, nelze srovnat s vyústěním TKB v jiných lokalitách v Praze, ve srovnání vychází ulice V Holešovičkách prokazatelně jako nejvytíženější v Praze v porovnání se srovnatelnými lokalitami, které nejsou však

tak zastavěny obytnými budovami s tolika obyvateli, a to kolem 19 000 lidí v úzkém zářezu v krajině, jako je tomu v ulici V Holešovičkách. Přihlédl k tomu, že jednou z podmínek stavebního povolení z roku 2006 bylo, že TKB nesmí být zprovozněn do doby, než bude hotova severní část pražského okruhu přes Suchdol a Běchovice. Uvedená severní část pražského okruhu dosud nebyla dokončena a v souvislosti s otevřením TKB je patrné, že přivedl při chybějícím okruhu do centra více vozidel. Doposud nebyla realizována veškerá opatření stanovená v bodě 21 stavebního povolení TKB, nebylo zrealizováno propojení městského okruhu staveb 518, 519 v rámci pražského okruhu, jímž by se ulevilo ulici v Holešovičkách. O nákladech řízení rozhodl dle § 142 odst. 1 o. s. ř. (soudní poplatky a 29 úkonů po 300 Kč), ve vztahu k žalobkyni j) byla právní zástupkyně ustanovena formálně a nebyla činná.

6. Doplňujícím rozsudkem uložil žalované ke splnění povinnosti lhůtu 1095 dnů, když dosud nebyla přijata všechna možná a realizovatelná opatření, přičemž jejich realizace je časově i finančně náročná. Znalečné přiznal znalci dle přílohy č. 1 vyhl. č. 504/2020 Sb. 500 Kč a dále za 22 h po 450 Kč s tím, že znalec si neúčtoval měření klasifikátorem částic a ruční zpracování dat, která proběhla v rámci výzkumných projektů. O výroku III. rozhodl dle § 148 odst. 1 o. s. ř. a znalečné uložil zaplatit státu žalovanému.
7. Proti rozsudku i doplňujícímu rozsudku podal žalovaný odvolání. Vyslovil přesvědčení, že žalobci neunesli břemeno důkazní, když důkazy ve formě prepisů článků z různých internetových stránek nelze považovat za relevantní, což nezměnil ani výslech Prof. Vojtíška. Poukázal na to, že již v průběhu řízení nesouhlasil s ustanovením znalce ad hoc, když nebyly splněny podmínky pro možnost aplikace § 26 zák. č. 254/2019 Sb. Prof. Vojtíšek nemá potřebnou autorizaci pro měření imisí ani emisí, ač může jít o odborníka v jiném oboru, není odborníkem v otázce imisí. Dále nebylo tvrzeno ani prokázáno, že by všichni zapsaní znalci nemohli znalecký posudek podat, ačkoli je v seznamu znalců zapsána řada subjektů, které mohou znalecký posudek řádně předložit. Tvrzená neekonomičnost ustanovení znalce nemůže být dovozena, když se s ohledem na délku sporu a jeho předmět nejedná o marginální spor, tím méně postačí odborné posouzení. Žalovaný odmítá uloženou povinnost k úhradě znalečného, neboť takto předložený „znalecký posudek“ je irelevantní a nemůže obstát. Žalobci nejen, že sami řádně neprokázali potřebné skutečnosti, ale ani nebyli schopni vyvrátit důkazy předložené žalovaným, a skutečnost, že to je pro žalobce v dané chvíli náročné (finančně i časově), nemůže být důvodem pro omezení rovnosti stran a porušení zásad občanského soudního řízení. Údajné nezákonné překračování imisních limitů se žalobci snaží prokázat podáním dalších důkazů v podobě měření provedeného Dr. Šramem a měřením počtu částic provedeným Prof. Vojtíškem, ani jedno z měření nebylo provedeno v souladu s vyhl. č. 330/2012 Sb., a tudíž není průkazné pro posouzení dodržení platných imisních limitů, přitom vše uvedené může být prokázáno autorizovaným měřením. Nad rámec žalovaný uvedl informace týkající se kvality ovzduší v mapách znečištění, každoročně aktualizovaných ČHMÚ, na celém území Prahy se s drobnými výkyvy situace zlepšuje. Měření provedené k žádosti žalobců nijak nesouvisí s imisními limity dle platné legislativy a nemá oporu v zákoně, naměřené hodnoty nelze vztahovat k imisním limitům. Podíl dopravy v ulici V Holešovičkách nebyl na celkové imisní situaci v lokalitě nikterak prokazován. Namítl, že žalobci předložili listiny v anglickém jazyce, což žalovaný namítal již při jednání dne 7. 10. 2021, soud I. stupně přesto listiny založil do spisu a v odůvodnění rozsudku na ně odkazuje, skutečný obsah není žalovanému pro jazykovou bariéru znám. Rozsudek je překvapivý a nevykonatelný. Vytkl soudu I. stupně, že část opatření vyjmenovává, následně je neguje, navrhuje řešení, na které zákon nepamatuje (zahluobení komunikace), dostavbu vnitřního Městského okruhu, a dosud provedená protihluková opatření považuje za nesystematická. Žalovaný uvedl, že jen v nemovitosti ve vlastnictví jednoho ze žalobců vynaložil na protihluková opatření částku přesahující 1 000 000 Kč, řada obyvatel odmítla výměnu oken. Poukázal na to, že v tomto roce zahájil přípravu investiční akce „Zlepšení

parteru“, jejímž předmětem bude změna 1,3 km dnešní radiální komunikace s 2x2 jízdními pruhy, mj. rozsáhlé využití vegetace, zúžení dopravního koridoru posunem obrubníků, zúžení parkovacích stání, zmenšení parametrů připojení bočních ulic s cyklopřechody, nově rozšířené dlážděné chodníky sdílené s cyklisty, po celé trase bude vysazeno přes 100 stromů, 90 menších stromových skupin a keřů, ve středním dělicím pásu s nově umístěnými popínavkami budou částečně odstraněna svodidla, připraveny budou trakční stožáry pro hybridní trolejbus linky 201, oprava a nové osvětlení podchodů, doplnění vyhrazeného bus pruhu směr centrum a snížení hluku obnovením tichého asfaltu. Petít považuje za nevykonatelný, zni-li na zdržení obtěžování, namísto, aby vedl žalobce ke změně a vynesl výrok na uskutečnění jednotlivých předvídatelných opatření. Rozhodnutí je i překvapivé, když doplňujícím rozsudkem soud doplnil lhůtu, kterou nemohli očekávat oba účastníci. Rozhodnutí je v rozporu s požadavky zákona č. 201/2012 Sb. když stanovuje povinnost zdržet se znečištění denními koncentracemi suspendovaných částic, ačkoli legislativa umožňuje překročení až ve 35 případech ročně. Soud I. stupně posouvá hranici imisního limitu NO₂ nad rámec požadavků zákona, nadto koncentrace imisního zatížení touto látkou klesá a dle map dosahuje úrovně 83 % imisního limitu. Aktuální výsledky monitoringu pro rok 2020 neprokázaly překročení legislativou stanovených imisních limitů u žádné z výše uvedených látek. Ohledně imisní koncentrace pro benzen k překročení nedochází dlouhodobě nikde v Praze.

8. K odvolání žalobci uvedli, že důkazní břemeno unesli, předložená fakta byla zřejmá a důkazně podložená již v úvodu sporu. Nesouhlas s přizváním znalce je účelovým tvrzením, o kvalifikaci a vědecké erudici Prof. Vojtíška hovořil Ing. Jan Topinka CSc., Dsc. v pořadu „Nedej se“. Žalovaný nevznesl věcné připomínky, tvrdí pouze, že znalec není odborníkem v oblasti imisí a emisí, přitom si sám nechal vypracovat měření imisí na Smetanově nábřeží či u lodní dopravy. Nepřesným označují tvrzení absence autorizace, když to lze podle zákona o ochraně ovzduší udělit pouze pro stacionární zdroje, zatímco zde jde o emise z mobilních zdrojů. Důkazy jako měření imisí škodlivin jsou pouze podpůrnými, aby bylo možno obecně známý stav kvantifikovat. Tvrzení žalovaného, že se ovzduší v Praze soustavně zlepšuje, je zavádějící. Ministerstvo životního prostředí reagovalo tak, že se nejedná o Rozptylovou studii, neboť ta neobsahuje náležitosti, prof. Vojtíšek pak uvedl, že ve studii jsou chyby v kalibraci 50 PPB, což odpovídá zhruba dvojnásobku a vícenásobku naměřené hodnoty, covidové roky jsou zcela výjimečné. Dále znalec potvrdil, že podíl jiných zdrojů spalování je v lokalitě zanedbatelný, zdrojem imisí je doprava. Žalobci prokázali, že měření provedené žalovaným v letech 2015 - 2017 vykazovalo vady. Imisní mapy nejsou primárně konstruovány za účelem jejich meziročního srovnání. Pokles imisních koncentrací by bylo nutné doložit konkrétním měřením, jelikož srovnání čtverců 1x 1 km v čase není vhodné. Opatření ověřených překladů bylo odborně a časově náročné, nicméně jedná se o podkladový materiál, o nějž se opírá Prof. Vojtíšek. K námitce použitých článků uvedli, že se jedná o citace odborníků nebo stanoviska státní správy. Zahloubení ulice je nejlepším dlouhodobým řešením, ale nikdo žalovanému nebrání, aby záležitost řešil jinak. Společnost SATRA, která projektovala stavbu Městského okruhu, TKB, vypracovala studii zahloubení. Vysazení stromů a keřů ovzduší, kde projíždí 100 000 aut, nezlepší, většina domů má vzrostlé stromy. Obdobně změny parametrů obrubníků, zúžení parkovacích stání a zřízení cyklotras zhoršují bezpečnost. Ve skutečnosti žalovaný činí soustavně kroky k rozšíření jízdních pruhů a zkapacitnění ulice, tj. ke zvyšování dopravy. Se lhůtou plně souhlasí, stanovil-li soud v předchozích fázích sporu lhůtu 1 roku, nešlo o nepředvídatelný rozsudek.
9. Odvolací soud při jednání dne 25. 5. 2022 vyzval žalovaného, aby tvrdil, u kterých nemovitostí, jež jsou předmětem žaloby, nedošlo k výměně oken a z jakých důvodů, avšak žalovaný nebyl schopen na místě dotaz zodpovědět. K otázce, kdy bylo naposledy provedeno měření hluku uvnitř nemovitostí, s přihlédnutím k rozhodnutí Hygienické stanice hl. m. Prahy č.j. MHMP 45254/2018, jímž byl povolen vlastníku komunikace nadlimitní zdroj hluku, kterým

je místní komunikace I. třídy V Holešovičkách, do hodnoty 66,0 dB v noční době do 31. 12. 2022, s tím, že podle bodu 3. správce komunikace zajistí měření v letech 2016 - 2022, žalovaný uvedl, že není schopen dotaz na místě zodpovědět, a odkázal na důkazy založené ve spisu. K dotazu, zda v tomto období bylo měření hluku uvnitř nemovitostí prováděno i v noci, uvedl, že pokud by tomu tak bylo, byly by listiny založeny ve spisu. S ohledem na skutečnost, že žalobci zpochybňují důkazy předkládané žalovaným, odvolací soud vyzval žalobce, aby uvedli, které výsledky měření hluku uvnitř nemovitostí zpochybňují. K tomu žalobci uvedli, že u nemovitostí, u nichž došlo k výměně oken, hodnoty nerozporují, limity nejsou překračovány, což bylo účelem výměny oken. Žalobce Marek S. namítl, že ačkoli v jeho nemovitosti došlo k výměně oken, okna nejsou podle projektové dokumentace, nebyla řádně dokončena, předávací protokol proto nepodepsal, musí i nadále větrat, tudíž hodnoty rozporuje. K dotazu odvolacího soudu, které výsledky měření hluku venkovních prostor předložené žalovaným žalobci zpochybňují, žalobci uvedli, že protokoly společnosti PUDIS a.s. o měření 10. - 11. 6. 2015 před zahájením zkušebního provozu TKB č. 20150731/27G2 a 20150731/26G2 nezpochybňují (v červených deskách), měření prováděná v letech 2003, 2005, 2006 a 2011 žalobci nezpochybňují, zpochybňují měření provedená společností Ecola v letech 2014 a 2015 s tím, že žalobce Marek S. k tomu vysvětlil, že zatímco hodnoty zadávané žalovaným jsou vždy nižší, zadají-li měření žalobci, jsou hodnoty vyšší. Žalovaný naproti tomu zpochybňuje věrohodnost protokolu ze dne 22. - 23. 9. 2020 společnosti Revita Engineering č. 5991-047-21, jež prováděla měření hluku venkovních prostor na nemovitosti č. xxx ve vlastnictví pana S. a dospěla k hodnotám 70,9 dB přes den a 64,8 dB přes noc. Ohledně imisí (PM₁₀, NO₂, benzen) žalobci uvedli, že zpochybňují „studii“ předloženou žalovaným z let 2015 - 2017, vycházejí z toho, že měřící zařízení muselo být v době měření rozbité, neboť není možné, aby se při nárůstu intenzity dopravy o 35 000 aut denně hodnoty snížily, což potvrdil i Prof. Vojtíšek. Dále zpochybňují způsob měření na čtvercích 1x 1 km². Žalobci uvedli, že sami zajistili tříměsíční měření, jež podle ČHMÚ není dostatečné, neboť měření by muselo trvat celý rok.

10. Odvolací soud přezkoumal z podnětu odvolání napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání žalovaného je (s výjimkou znalečného) důvodné, avšak zatím nejsou splněny podmínky pro potvrzení (§ 219 o. s. ř.) ani změnu (§ 220 o. s. ř.) napadeného rozhodnutí.
11. K právnímu hodnocení a základním východiskům: Správně soud I. stupně aplikoval ust. § 1013 odst. 1 o. z. (viz § 3028 odst. 2 o. z.); na hmotněprávním a ani procesním postavení účastníků se po 1. 1. 2014 v této věci nic zásadně nezměnilo, i přes rozdíly ve formulacích § 1012 a § 1013 odst. 1 o. z. a § 127 odst. 1 obč. zák. ve znění účinném do 31. 12. 2013 vychází nová úprava z obdobných principů ochrany proti imisím, a lze tak i nadále přiměřeně vycházet z dosavadní judikatury (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 3940/2014). Z rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 3277/2014 vyplývá, že vlastník dálnice, silnice, místní komunikace nebo chodníku odpovídá podle § 1013 odst. 1 o. z. za imise, které vznikly v důsledku stavebního stavu nebo dopravně technického stavu těchto komunikací; neodpovídá však bez dalšího za imise vzniklé v důsledku provozu na těchto komunikacích. Ve zrušujícím rozsudku v souzené věci ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. 22 Cdo 3559/2012, Nejvyšší soud vyslovil, že skutečnost, že obec "jako vlastník místní komunikace je povinna strpět její obecné užívání bez možnosti regulovat provoz na ní" neznamená, že nemůže ovlivnit imise z takového provozu pomocí jiných nástrojů. Povinnost zdržet se rušení hlukem a imisemi škodlivin pocházejícími z provozu na pozemní komunikaci není možné obci uložit pouze v případě, že k porušování práv žalobců nedochází v míře nepřiměřené dlouhodobě se formujícím poměrům v okolí veřejné komunikace. Dalším základním východiskem pro posouzení věci je závěr rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 19. 6. 2013, sp. zn. 22 Cdo 2945/2011, v němž formuloval, že poskytnutí ochrany v případě hlukové imise z provozu na pozemní komunikaci se lze domáhat podle § 1013 o. z.

a není vyloučeno z důvodu, že vlastník pozemní komunikace má veřejnoprávní normou udělenou výjimku pro překročení hladiny hluku na této komunikaci. Literatura uznává, že pokud např. byla ve správním řízení řádně povolena stavba dálnice, stává se dosavadní míra přiměřená poměrům nevýznamná a platí jen míra přiměřená obecně poměrům u dálnic. Ani to však neznamena, že jde o povolení obtěžovat hlukem či imisemi nad míru přiměřenou poměrům v této či jiné obdobné lokalitě. Posouzení, zda jde v konkrétní věci o obtěžování, proti kterému je třeba poskytnout ochranu (§ 1013 odst. 1 o. z.), je do značné míry věcí soudcovského uvážení. Veřejnoprávní předpisy mají při posuzování, zda jde o imisi relevantní z hlediska soukromého práva, pomocnou roli. Důležitým vodítkem pro posouzení, zda jde o imisi (§ 1013 odst. 1 o. z.), je zjištění, že rušení přesahuje limity uvedené ve veřejnoprávních předpisech; jestliže však příslušný státní orgán udělí v rámci své pravomoci výjimku umožňující překročení těchto limitů, nejde z hlediska veřejného práva o nepovolený výkon vlastnického práva a samotná okolnost, že rušení přesahuje uvedené limity, nestačí pro vyslovení závěru, že jde o rušení nad míru přiměřenou poměrům. Je třeba též zvážit obecnou prospěšnost činnosti, ze které rušení pochází, a společenské důsledky zákazu imise.

12. Dalším důležitým východiskem pro posouzení věci je provedení testu proporcionality. Tento požadavek formuloval Nejvyšší soud ve zrušujícím rozsudku sp. zn. 22 Cdo 3559/2012 vycházející z rozhodnutí Ústavního soudu - při aplikaci právní úpravy sousedského práva při kolizi dvou vlastnických práv je nezbytné dále zohlednit specifika obecného užívání místní pozemní komunikace ve vlastnictví obce a důsledky automobilového provozu na její okolí, pro rozlišení přípustných a nepřípustných zásahů do vlastnického práva, tj. "míru přiměřenou poměrům", řešení kolize dvou vlastnických práv je třeba podrobit testu proporcionality (podle kritérií 1. vhodnosti, tj. odpovědi na otázku, zdali institut, omezující určité základní právo umožňuje dosáhnout sledovaný cíl; 2. potřebnosti, tj. porovnávání legislativního prostředku omezujícího základní právo s jinými opatřeními umožňujícími dosáhnout stejného cíle, avšak nedotýkajícími se základních práv a svobod; 3. závažnosti – poměrování obou v kolizi stojících základních práv), a dále je nezbytné zkoumat, zda lze ochrany vlastnického práva žalované dosáhnout i jinými opatřeními než omezením práv žalobců na nerušené užívání jejich obydlí, s ohledem na faktické možnosti žalovaného a na konkrétní okolnosti dané místem a časem. (srov. nález Ústavního soudu ze dne 11. 1. 2012, sp. zn. I. ÚS 451/11, ze dne 18. 12. 2018 sp. zn. Pl. ÚS 4/18). Odvolateli lze přisvědčit potud, že nejde o marginální spor, neboť opatření žalovaného ovlivňují nejen obyvatele předmětné lokality, jimž svědčí právo ochrany vlastnického práva, právo na ochranu zdraví a příznivé životní prostředí, ale též všechny Pražany a všechny osoby, které dojíždějí do Prahy za zaměstnáním, či jen projíždějí Prahou (např. za účelem lékařské prohlídky, turismu, apod.). Je nutné uvážit, že opatření žalovaného mohou být nejen lokální (např. výměna oken, položení speciálního asfaltu, snížení rychlosti, zúžení jízdních pruhů, navýšení vegetace, protihlukové stěny, přičemž ve městech na území států EU jsou instalovány protihlukové stěny s „garážovými vraty“ pro umožnění příjezdu obyvatelům přiléhajících domů, atd.), ale mohou spočívat i v širším konceptu (např. ve stavbě tunelů, obchvatů), či v omezení dopravy (jako je tomu v zemích EU např. povolení vjezdu do měst auty jen s lichou či sudou koncovkou registrační značky v konkrétní dny v týdnu, apod.), čímž dojde k omezení subjektů komunikaci využívat ať již samotnými žalobci či obyvateli lokality, ale též dalšími osobami směřujícími z jakýchkoli důvodů do Prahy. Imise hluku a škodlivin jsou celosvětovým problémem, a je proto třeba najít rovnováhu na základě transparentního a racionálního posouzení rozličných faktorů. Je nutno uvážit i to, že k nárůstu intenzity dopravy obecně došlo od roku 2008 na celém území Prahy, avšak musí se přihlídnout ke konkrétním poměrům předmětné lokality, obdobné srovnatelné lokality, a je nezbytné uvážit i to, že na podílu imisí mají vliv i další faktory (např. roční doba, meteorologické podmínky, obnova vozového parku, výstavba tunelů, způsob vytápění, atd.).

13. Za nedůvodnou považuje odvolací soud námitku žalovaného ohledně nevykonatelnosti petitu. Předmětem řízení je negatorní žaloba. Vlastnickému právu jako právu absolutnímu odpovídá absolutní povinnost všech nerušit vlastníka ve výkonu jeho práva. V souvislosti s narušením vlastnického práva vzniká řada práv relativních, např. vlastníkovi vzniká právo domáhat se vůči rušiteli vydání věci či žádat, aby rušitel od zásahu do vlastnického práva upustil (srov. KNAPP, Viktor. Teorie práva. Praha: C. H. Beck, 1995, s. 196, či LAZAR, Ján a kol. Občianské právo hmotné. 3. vydání. Bratislava: Iura Edition, 2006, díl I., s. 186). Odvolatel se mýlí, dovozuje-li povinnost soudu vést žalobce ke změně žaloby tak, aby zněla na uskutečnění jednotlivých předvídatelných opatření, naopak petit znějící na zdržení se obtěžování je správný, přičemž je věcí žalovaného, jaká konkrétní opatření provede, aby vedla ke kýženému cíli. Zároveň je třeba zdůraznit, že žalobci jsou pánem sporu, vymezili předmět řízení tím, že určili, jednak jakých imisí se žalovaný má zdržet (PM₁₀, NO₂, benzen a hluk), jednak v jakých konkrétních hodnotách a jednak u jakých nemovitostí („konkrétní čp. – v žádné z nich“ u hluku, a „v okolí domů konkrétní čp.“ u škodlivin PM₁₀, NO₂, benzen), a mají tak důkazní břemeno o tom, jaké konkrétní poměry imisí panují na konkrétním místě. Námitku žalobců vycházející z jejich přesvědčení, že je „notoricky známo, že poměry v ulici V Holešovičkách jsou neúnosné, a proto jsou měření jen podpůrnými argumenty, když Ústavní soud deklaroval pojem – pohoda bydlení“, je tak nutné odmítnout.
14. Odvolací soud i nadále setrvává na všech závěrech uvedených ve zrušujících usneseních č.j. 11 Co 197/2017 - 851, a 11 Co 6/2020 - 1109, na něž pro stručnost odkazuje.
15. V intencích posledně citovaného zrušujícího usnesení soud I. stupně vyjasnil otázku okruhu účastníků řízení, odůvodnil jejich věcnou aktivní legitimaci, v návaznosti na zrušující usnesení reagoval na podání žalobců ze dne 26. 8. 2019 (č.l. 1028 – 1030), doplněné žalobci dne 12. 10. 2020 (č.l. 1125 - 1131), a usnesením ze dne 19. 10. 2020, č.j. 27 C 186/2008 - 1140, připustil změnu žaloby. Týmž usnesením zastavil řízení vůči Zuzaně P. a Marii K., což nepromítl do záhlaví rozsudku a doplňujícího rozsudku, avšak toto pochybení odvolací soud napravil. Pro zjednodušení procesní stránky věci odvolací soud uvádí, že žalobci jsou zastoupeni obecným zmocněncem JUDr. Zdeňkem Kunešem, vyjma Ing. Š. (právně zastoupena JUDr. Petrovovou, dříve Vojtovou) a Venuše F., která není zastoupena (plná moc JUDr. Kuneše zanikla udělením plné moci JUDr. Vojtové pro dovolací řízení a nová plná moc nebyla doložena).
16. Odvolací soud postupoval dle § 221 odst. 2 o. s. ř. a nařídil, aby v dalším řízení věc projednal jiný soudce Obvodního soudu pro Prahu 1, z důvodů, které budou podrobně jednotlivě vysvětleny níže a týkají se existence závažných vad řízení. Ty spočívají zejména v provádění důkazů předkládaných jen jednou ze stran, aniž by bylo řádně vysvětleno, proč se tomu tak děje; po provedení dokazování nebyly strany vyzvány k tomu, aby se vyjádřily k důkazu (není tak na jisto postaveno, které důkazy zpochybňují a proč, s tímto argumentem se pak soud nevypořádal ani v odůvodnění, které zcela postrádá pasáž o hodnocení důkazů, přestože odvolací soud tento nedostatek opakovaně vytýkal), nesprávném postupu při ustanovení znalce dle § 26 zák. č. 254/2019 Sb. bez toho, aby bylo rozhodnuto o výhradách jedné ze stran k osobě znalce, dále v absenci řádného vymezení znaleckého úkolu, nesplnění podmínek dle § 26 zák. č. 254/2019 Sb., čímž dochází k navyšování nákladů účastníků řízení i státu, bez toho aniž by byla vybrána záloha, a v neposlední řadě bylo porušeno právo na projednání věci v mateřtině.
17. Soudu I. stupně je třeba opakovaně vytknout, že nevyjasnil s účastníky jejich námitky ohledně věrohodnosti listin týkajících se měření, tím spíše, zpochybňují-li žalobci výsledky měření a důkazy předložené žalovaným a žalovaný zpochybňuje důkazy žalobců. Přitom již ve zrušujícím usnesení č.j. 11 Co 197/2017 - 851, jakož i 11 Co 6/2020 - 1109, odvolací soud zavázal soud

I. stupně, jakým způsobem má ve věci postupovat, když ve zrušujícím usnesení na č.l. 851 vytýkal, že byly provedeny pouze důkazy žalobců a nebylo vysvětleno, proč soud I. stupně neprovedl důkazy žalované (protokoly o zkoušce č. 1410094 NF, 1411103 NF, 15040443 NF, 1502008 NF a vyhodnocení akustické situace č. 15.05.20-02). V usnesení na č.l. 1109 odvolací soud opětovně vytknul soudu I. stupně, že sice uvedl, co zjistil z jednotlivých důkazů, tyto však nehodnotil, a přestože rozsudek čítá 69 stran, neučinil tak ani v napadeném rozsudku. V bodu 19 usnesení č.j. 11 Co 6/2020 - 1109 odvolací soud uvedl, že žalobci jsou oprávněni označit důkazy nejen formou znaleckého posudku, avšak takové důkazy musí být způsobilé k tomu, aby věrohodně objasnily skutkový stav a měly vypovídací hodnotu. V bodu 20. odvolací soud uložil soudu I. stupně, aby v případě potřeby znaleckého zkoumání, nejprve zjistil, jaké jsou předpokládané náklady, učinil o tom úřední záznam do spisu a písemným usnesením vyzval žalobce ke složení zálohy odpovídající (alespoň v přibližné výši) nákladům na dokazování.

18. K imisím PM₁₀, NO₂, benzen: Soud I. stupně aniž zjistil předpokládané náklady na dokazování, k návrhu žalobců postupoval dle § 26 zák. č. 254/2019 Sb., ačkoli neměl splněny pro tento postup podmínky, jak správně namítá odvolatel. Toto ustanovení upravuje výjimečnou situaci, kdy lze ustanovit k podání znaleckého posudku i jinou osobu, která není zapsána do seznamu znalců pro daný obor a odvětví a případně specializaci, má-li potřebné předpoklady pro to, aby znalecký posudek podala, pokud a) pro daný obor a odvětví a příp. specializaci není nikdo v seznamu znalců zapsán, b) žádný zapsaný znalec nemůže znalecký posudek podat, nebo c) by podání znaleckého posudku znalcem bylo spojeno s nepřiměřenými náklady nebo obtížemi. O složení slibu soud vyhotoví zápis a poučí o významu a následcích křivé výpovědi a vědomě nepravdivého znaleckého posudku. Současně přitom platí, že nejde-li o případ dle § 127a o. s. ř., ustanovuje znalce usnesením soud, v usnesení musí soud jasně a určitě vymezit znalci jeho úkol, a to především pomocí otázek, jež má znalec zodpovědět. Soud by měl mít zcela jasno v tom, jaké skutečnosti mají být předmětem znaleckého posouzení, a důsledně, jednoznačně a srozumitelně to promítnout do zadání znaleckého posudku, proto v usnesení musí soud vymezit, z jakého skutkového stavu má znalec vycházet, k čemu má přihlídnout, a s čím se má vypořádat, tj. co má být znaleckým posudkem objasněno. Usnesení musí obsahovat formu, kterou má být znalecký posudek podán (ústně do protokolu nebo písemně). Posudek podaný ústně do protokolu musí obsahovat také údaje, které jsou předmětem znalecké doložky. Usnesení o ustanovení znalce je usnesením, kterým se upravuje vedení řízení, jímž není soud vázán a proti němuž není přípustné odvolání. Účastníci mají právo vyjádřit se k osobě znalce, vznesou-li účastníci proti osobě znalce výhrady, jako se tomu stalo v souzené věci, je třeba rozlišit, o jaké výhrady se jedná. Spočívají-li výhrady účastníků ve zpochybnění nepodjatosti znalce, postupuje se dle § 17 o. s. ř., v souzené věci soud I. stupně takto nepostupoval, uvedl jen „že se prostě rozhodl, že znalce přibere..., že nemůže být omezeno právo žalobců, nemůže-li sehnat odpovídající znalecký ústav,... a nemám důvod nevycházet z odborných vyjádření a článků, které vycházejí z exaktních měření a snaží se být objektivní“ (č.l. 1288, resp. str. 26 protokolu o jednání ze dne 1. 6. 2021, která je nesprávně zažurnalizována); pokud soud I. stupně neměl za to, že je vznesena námitka podjatosti znalce, pak je postup takový, že neshledá-li výhrady důvodnými, znalce ustanoví a v části písemného vyhotovení rozsudku, věnované tomu, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů, se s těmito výhradami vypořádá, z odůvodnění napadeného rozsudku se žádné úvahy na toto téma nepodávají; nebo třetí situace - pokud shledá výhrady účastníka důvodnými, ustanoví jinou osobu.
19. Z protokolu o jednání před soudem I. stupně dne 1. 6. 2021 vyplývá, že znalecký úkol byl vymezen tak, „zda se znalec může vyjádřit k situaci v Holešovičkách, zda jsou překračovány nějaké hodnoty imisí v kontextu své odbornosti a jak na znalce tento problém působí“. Při jednání dne 7. 10. 2021 znalce soud I. stupně již více nepoučoval. K výhradám žalovaného ohledně osoby znalce se soud I. stupně v odůvodnění svého rozhodnutí vůbec nevyjádřil, důkaz

výpovědí znalce a měřením koncentrací částic totiž nikterak nehodnotil. Již ve zrušujícím usnesení na č.l. 1109 odvolací soud v bodu 20. uvedl, že odborné posouzení Prof. Michala Vojtíška, M.S., Ph.D, nelze pro jejich obecnost použít, znalec k výzvě soudu analyzoval výsledky měření z 28. 11. 2019 a 2. 12. - 18. 12. 2019, V Holešovičkách xxx (č.l. 1203 - 1211), předložil písemné vyhotovení měření koncentrací částic, nicméně při jednání před soudem I. stupně dne 7. 10. 2021 k dotazu žalobců vysvětlil, že přístroj změřil počet částic. Benzen nebyl měřen, tuto látku nepovažuje znalec za zvlášť rizikovou v této lokalitě. Ohledně NO₂ pak vysvětlil, že je určitá korelace mezi oxidy dusíku a částicemi, protože pocházejí ze stejného zdroje, jimiž jsou mobilní zdroje, ale ty neměřil, a NO₂ znalec hodnotil v odborném článku, který napsal spolu s Dr. Šrámem, v němž kriticky zhodnotili měření prováděná pasivními vzorkovači MUDr. Šutou, protože se nejedná o měření v souladu s legislativou. Znalec uvedl, že pro toto měření nejsou žádné srovnatelné hodnoty, protože legislativa je tvořena teprve na základě vědeckých poznatků, které se do legislativy promítají se zpožděním. Zopakoval i svůj závěr uvedený při jednání dne 1. 6. 2021, že při konzervativním odečtení chyb ve výši 18 % zjistil, že měření se shodují s měřeními ve stacionární nebo v monitorovací síti provozované ČHMÚ a že koncentrace částic zhruba odpovídala čtyřletému průměru z roku 2016 - 2019 a že 6 vzorkovačů umístěných v ulici V Holešovičkách vykázalo vyšší hodnoty než je 40 mikrogramů na m³, což je platný imisní limit pro ČR. Vyslovil pravděpodobnost, že podél ulice je pravděpodobně překročen imisní limit pro NO₂. Při jednání dne 1. 6. 2021 uvedl, že nemá autorizaci, mj. i proto, že na měření počtu částic není žádný zákonný limit, metodika ani postup, upozornil na možný střet zájmů, pro žalovaného vypracoval několik studií, což neovlivňuje jeho objektivitu.

20. Odvolateli lze přisvědčit v tom, že nebyly splněny podmínky dle § 26 zák. č. 254/2019 Sb., ze spisu nevyplývá, že by soud I. stupně jakkoli zjistil, zda jsou v seznamu znalců či znaleckých ústavů v databázi Ministerstva spravedlnosti pod www.datalot.cz vedeni znalci či znalecké ústavy v oboru doprava, čistota ovzduší, ochrana ovzduší, když odvolací soud ověřil, že tomu tak je. Dále ze spisu nevyplývá (např. formou úředního záznamu), že by žádný z takto zapsaných znalců či znaleckých ústavů nemohl znalecký posudek podat a proč. Je věcí soudu, aby tyto informace zjistil (uvádějí-li žalobci, že sami oslovili asi 7 znalců, není toto relevantní), neboť jen soud ustanovuje znalce, což je zárukou objektivity tím spíše, zpochybňují-li strany vzájemně důkazy. Vysvětlil-li soud I. stupně svůj postup neekonomičností a nepřiměřenými náklady, pak ze spisu nelze seznat, jak k tomuto závěru dospěl, aniž vůbec učinil dotaz na výši předpokládaných nákladů, jak jej k tomu odvolací soud zavázal. Aniž by tak odvolací soud vůbec řešil otázku autorizace Prof. Michala Vojtíška, M.S., Ph.D., shledal námitku odvolatele i jen z těchto důvodů opodstatněnou. K samotným závěrům Prof. Vojtíška, M.S., Ph.D. lze doplnit, že imise, jež žalobci učinili předmětem žaloby (PM₁₀, NO₂, benzen), neměřil a jeho účast v řízení tak nepřinesla žádná nová relevantní skutková zjištění důležitá pro to, aby bylo možno rozhodnout o žalobci formulovaném petitu spočívajícím v konkrétně vymezených hodnotách 3 škodlivin PM₁₀, NO₂, benzenu. Protože žalobci zpochybňují důkazy ohledně imisí PM₁₀, NO₂, benzenu předkládané žalovanou, je třeba se vypořádat s povahou jejich námitek, tedy zda se jedná o ničím nepodložené námitky zpochybňující jakékoli důkazy jen proto, že jsou předložené žalovanou (např. „brněnská firma vyrobila elaborát, který byl nepřijatelný, protože byl na objednávku žalovaného“- č.l. 1288), či zda se jedná o námitky které relevantním způsobem mohou předložené důkazy zpochybnit (např. chyba měřicího zařízení, nesprávná metodika, místo a čas měření, apod.), pak je ovšem zcela namístě, aby řádné měření a zjištění hodnot těchto imisí bylo provedeno a posouzeno nezávislým znalcem či znaleckým ústavem, jemuž je nutno řádně zadat znalecký úkol. Za tím účelem se jeví vhodné před zadáním úkolu komunikovat se znalcem či ústavem nejen výši nákladů, ale též po jak dlouhou dobu má měření trvat, a podle toho stanovit též lhůtu k vyhotovení znaleckého posudku. O tom je třeba vyhotovit záznam

ve spisu. Součástí znaleckého zkoumání musí být též posouzení, jak se v ulici V Holešovičkách podílí doprava na celkové imisní situaci a v jakém rozsahu.

21. K tomu, aby mohl soud uzavřít, zda imise těchto látek dosahují míry již nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezují obvyklé užívání nemovitostí, je třeba též zjistit, jaké poměry panují v obdobných lokalitách (obytné zástavbě situované v blízkosti páteřní komunikace se silnou dopravní zátěží). Při této úvaze je nutno též zohlednit zákonnou možnost překročení zákonných hodnot PM_{10} 35x za rok, odvolací soud uvádí, že podle přílohy 1 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší hodnota této částice dosahuje imisního limitu 40 ug.m^{-3} za kalendářní rok, přičemž imisní limit pro 24 h je stanoven 50 ug.m^{-3} s maximálním počtem překročení 35x a je nutno zvážit vhodnost užití denních limitů u PM_{10} . Posouzení, zda jde v konkrétní věci o obtěžování, proti kterému je třeba poskytnout ochranu (§ 1013 odst. 1 o. z.), je do značné míry věcí soudcovského uvážení. Veřejnoprávní předpisy mají při posuzování, zda jde o imisi relevantní z hlediska soukromého práva, pomocnou roli, avšak jsou důležitým vodítkem.
22. K nutnosti doplnit tvrzení a důkazy o tom, jaké konkrétní poměry panují na konkrétním místě, je soud povinen žalobce poučit dle § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. včetně toho, jaké by byly následky nesplnění této výzvy. Povinností soudu I. stupně je též zjistit, jaké jsou předpokládané náklady znaleckého posudku, učinit o tom úřední záznam do spisu, a písemným usnesením vyzvat žalobce ke složení zálohy odpovídající (alespoň v přibližné výši) nákladům na dokazování. Přitom je nutno žalobce poučit dle § 141 odst. 1 o. s. ř., že nebude-li záloha na důkaz navrhovaný účastníkem zaplácena, nelze jej provést, což může mít za následek neúspěch ve sporu. Za situace, kdy žalobci zpochybňují důkazy předložené žalovanou, je totiž třeba postavit na jisto, jaké konkrétní poměry panují na konkrétním místě (v okolí domů, jež žalobci učinili předmětem žaloby). Dospěje-li soud I. stupně po provedeném dokazování k závěru, že žalobci označenými důkazy dosud nedošlo k prokázání jejich tvrzení, nebo, že jimi označené důkazy jsou zjevně nezpůsobilé prokázat jejich tvrzení, předestře tento svůj závěr účastníkům řízení a poučí žalobce dle § 118a odst. 3 o. s. ř. včetně poučení o následcích nesplnění výzvy.
23. Jakkoli shledal odvolací soud nesprávný postup soudu I. stupně dle § 26 zák. č. 254/2019 Sb., nelze jej přičíst k tíži prof. Vojtíška, M.S., Ph.D., jemuž v souvislosti s podáním „analýzy měření koncentrace částic“ vznikl nárok na odměnu, kterou účtuje v přiměřené výši (2x účast u jednání soudu - neúčtoval vůbec), vyúčtoval-li 22 h po 450 Kč a 500 Kč. Pouze v tomto rozsahu shledal odvolací soud výrok II. doplňujícího rozsudku správným, a dle § 219 o. s. ř. jej potvrdil, nahrazením formulace tak, že se znalci přiznává znalečné, které mu bude vyplaceno soudem I. stupně. Ohledně výroku, jímž bylo dle § 148 odst. 1 o. s. ř. rozhodnuto, že žalovaný je povinen zaplatit soudu I. stupně částku 10 400 Kč byl napadený doplňující rozsudek zrušen, neboť se jedná o akcesorický výrok, o němž bude rozhodnuto podle výsledku sporu v konečném rozhodnutí.
24. Námitku žalovaného, že byly předloženy články v angličtině, což žalovaný namítl, shledal odvolací soud důvodnou. Znalec poukázal při jednání dne 7. 10. 2021 na článek časopisu Atmosphere 2021,12,649, v angličtině (jenž byl proveden k důkazu při jednání dne 1. 6. 2021 - čl. 26 protokolu), a žalovaný namítl, že by články měly být přeloženy, aby se k důkazu mohl vyjádřit. Judikatura již formulovala závěr, že postup soudu, který provedl důkaz přečtením listiny předložené v cizím jazyce, za situace, kdy účastník řízení, jež tento důkaz nepředložil, vyjádřil nesouhlas s takovýmto postupem, je upřením práva daného účastníka jednat v mateřštině (§ 18 odst. 1 věta druhá o. s. ř.). Překlad článku žalobci předložili až po vyhlášení napadeného rozhodnutí.
25. K imisím hluku: V případě hluku je třeba vyjít ze zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, který definuje hluk (§ 30 odst. 2), rozlišuje mezi denní (6.00 - 22.00 hodin) a noční (22.00 - 6.00 hodin) dobou (§ 34 odst. 2), a rozlišuje z hlediska prostoru, kde hluk působí,

mezi 1) chráněným venkovním prostorem (nezastavěné pozemky, které jsou užívány k rekreaci, lázeňské léčebně rehabilitační péči a výuce, s výjimkou lesních a zemědělských pozemků a venkovních pracovišť) – toho se žalobci nedomáhají, 2) chráněným venkovním prostorem staveb (prostor do vzdálenosti 2 metrů před obvodovým pláštěm, významný z hlediska pronikání hluku zvenčí do vnitřních prostor budov) - dále jen „hluk venku“ a 3) chráněným vnitřním prostorem staveb (pobytové místnosti ve stavbách pro vzdělávání, zdravotní a sociální účely a obytné místnosti ve všech stavbách) (§ 30 odst. 3) (dále jen „hluk uvnitř“). Konkrétní určení limitů pro různé situace a způsob jejich měření stanoví prováděcí předpis (§ 34 odst. 1), jímž je nařízení vlády č. 272/2011 Sb. Soud I. stupně v bodu 130 napadeného rozsudku správně poukázal na stanovené hodnoty, vypořádal se s výjimkou udělenou pro žalovaného.

26. Pro posouzení hluku uvnitř je třeba nejprve zjistit, u kterých konkrétních nemovitostí, jež jsou předmětem žaloby, došlo k výměně oken. Teprve poté je možno vyvodit závěr, jak se projevilo opatření žalovaného do snížení hluku na konkrétních nemovitostech, jež žalobci učinili předmětem žaloby. Soud I. stupně provede relevantní důkazy ohledně měření (pokud již nebyly v řízení provedeny), a protože žalobci (vyjma Marka S.) nezpochybňují v případě „hluku uvnitř“ naměřené hodnoty předložené žalovaným, odvolací soud pro zjednodušení uvádí, že z obsahu spisu vyplývá, že v roce 2003 proběhlo měření v nemovitosti V Holešovičkách xxx podle jednotlivých pater s následujícími výsledky 37,2 - 46,8 dB/den a 32,3 - 39,9 dB/noc, v roce 2007 proběhlo měření na nemovitosti čp. xxx/25, z něhož vyplývá, že hodnoty hluku uvnitř činí 41,7 dB/den a 37,5 dB/noc, v roce 2011 měření v nemovitosti čp. xxx vykázalo hodnoty 39,1 dB/den a 33,6 dB/noc; a v nemovitosti, jež není předmětem řízení V Holešovičkách pak hodnoty 35,5 dB/den a 32,2 dB/noc. Při měření provedeném v nemovitosti V Holešovičkách čp. xxx činily hodnoty dne 9. 10. 2014 - 40 dB/den a dne 14. 11. 2014 - 42 dB/den. Žalovaný založil do spisu protokoly pro ověřovací měření akustické kvality okna v letech 2017- 2018 (červené desky) v řadě nemovitostí, které ve většině případů nejsou předmětem řízení, avšak v případě 4 nemovitostí lze v roce 2018 vyjít z hodnot: v nemovitosti čp. xxx – 42 dB/den, u nemovitosti čp. xxx – 38 dB/den, u nemovitosti čp. xxx – 43 dB/den, u nemovitosti čp. xxx – 46 dB/den. Ze shora uvedeného lze tak shrnout, že ohledně těchto nemovitostí v žádné z nich (s výjimkou nemovitosti čp. xxx) v době od 6 do 22 h nedošlo k překročení limitních hodnot, kterých se žalobci domáhají. K dotazu odvolacího soudu žalovaný uvedl, že mu není známo, zda probíhalo v tomto období též měření „hluku uvnitř“ v noční době, což bude třeba vyjasnit a zjistit, jaké hodnoty jsou dosahovány, a poté posoudit, zda již provedená opatření žalovaného zejména výměnou oken, atd. lze považovat za dostačující. Dospěje-li soud I. stupně k závěru, že některý ze žalobců bez relevantního důvodu odmítl výměnu oken, učiní úvahu, zda v takovém případě lze po žalovaném spravedlivě požadovat, aby byla takovému žalobci poskytována ochrana ohledně tohoto nároku (hluk uvnitř).
27. Ohledně „hluku venku“, tj. vnějších chráněných staveb, se žalobci domáhali hodnoty 50 dB v noci a 60 dB ve dne (tj. 6,00 - 22,00 h). Z dostupných údajů ve spisu vyplývá, že studie provedená v roce 2005 počítá se souřadnicemi a výškou, přičemž hodnoty se pohybují v rozmezí 69,9 - 74dB/den a 60,6 - 64,1dB/noc. Měření provedené v roce 2006 (žalobci hodnoty nezpochybňují) u nemovitostí, jež nejsou předmětem tohoto řízení tj. xxx vykazují hodnoty 72,5 dB/den a 65 dB/noc, a nemovitost čp. xxx hodnoty 75 dB/den a 67,5 dB/noc, přičemž u těchto nemovitostí proběhlo i další měření dne 3. 9. 2014 společností Ecola po realizaci tichého asfaltu ve směru na Teplice, avšak naměřené hodnoty žalobci zpochybnili, tj. u nemovitosti xxx činily hodnoty 65,9 dB/den a 60,4 dB/noc a v případě nemovitosti čp. xxx hodnoty 65,2 dB/den a 59,2 dB/noc, po provedení tichého asfaltu i v opačném směru do centra bylo měření provedeno společností Ecola ve dnech 15 - 16. 9. 2015 a u těchto nemovitostí došlo k dalšímu snížení hodnot, tj. čp. xxx na hodnoty 64,8 dB/den

a 58,3 dB/noc a u nemovitosti xxx na hodnoty 65,1 dB/den a 58,6 dB/noc. Z tohoto porovnání vyplývá, že z původních 72,5 dB/den v roce 2006 se hodnoty snížily na 65,9 dB/den v roce 2014 a 64,8 dB/den v roce 2015, které i tak přesahují hodnotu požadovanou žalobci. Na rozdíl od měření společnosti Ecola, žalobci nezpochybnili závěry měření po zkušebním otevření TKB, kdy u nemovitosti čp. xxx, jež je předmětem tohoto řízení, hodnoty měření ve dnech 10. - 11. 6. 2015 dosahovaly 67,4 dB/den a 61,9 dB/noc (protokol č. 20150731/27G2 o autorizovaném měření TKB před zahájením zkušebního provozu, místo měření M24 – červené desky). I v tomto případě při porovnání žalobci nezpochybněných údajů měření v roce 2011 a 2015 hodnoty hluku klesly ze 71,9 dB na 67,4 dB/den, nedosahují však hodnot požadovaných žalobci. Žalobci předložili k důkazu hlukovou studii k měření dne 26. 5. 2016 společností Mertl – „Novostavba – pozemek xxx a xxx“, z níž vyplývají hodnoty 77,4 dB/den a 67 dB/noc, dále žalobci předložili protokol o měření č. 5991-047-21 ve dnech 22. - 23. 9. 2020 společností Revita Engineering v nemovitosti čp. xxx s hodnotami 70,9 dB/den a 64,8 dB/noc, jehož pravdivost zpochybňuje žalovaný.

28. Poté, co soud I. stupně vyjasní, jaké hodnoty hluku (a to ve vnitřních i vnějších chráněných prostorech staveb, ve dne a v noci) jsou dosahovány v nemovitostech, jež jsou předmětem tohoto řízení, uváží intenzitu hluku, dobu, ve které k rušení dochází, a jak dlouho trvá, jakož i to, zda jde o rušení jednorázové, opakované, úmyslné apod. (k tomu srovnej stanovisko Nejvyššího soudu sp. zn. Cpj 67/84 uveřejněné jako R 37/1985), a posoudí, zda jsou takto naměřené hodnoty přiměřené místním poměrům a podstatně omezují obvyklé užívání nemovitostí ve smyslu § 1013 o.z., přičemž se nevyhne určení, jaká je míra nepřiměřená místním poměrům a podstatně omezuje obvyklé užívání nemovitostí. Za tím účelem se neobejde bez zjištění, jaké poměry panují v obdobných lokalitách (obytné zástavbě situované v blízkosti páteřní komunikace se silnou dopravní zátěží). Jak je obecně známo, obytnou čtvrtí s nemocnicí je např. i ulice Plzeňská, ale lze srovnat i jiné páteřní ulice a v tomto směru ponechává odvolací soud na uvážení soudu I. stupně, znalce, znaleckého ústavu či účastníků, jaké obdobné lokality zvolí, přitom je následně třeba přihlídnout ke všem specifickým rysům jednotlivých lokalit. Ulice V Holešovičkách je v posuzovaném místě 4 - 6 proudou magistrálou. Lokalita má charakter městské, obytné, silně dopravně zatížené oblasti.
29. Součástí skutkových závěrů soudu I. stupně musí být v odůvodnění rozsudku přehledně uvedeno, která opatření již žalovaný učinil, kdy a jaké náklady byly vynaloženy.
30. Neopomene se zabývat kolizí vlastnických práv účastníků při aplikaci úpravy tzv. sousedského práva též z pohledu kritéria potřeby, tj. zda žalovaný provádí i jiná opatření, kterými by bylo možné dosáhnout téhož cíle bez omezení práv žalovaného (tj. zda provádí organizační či technická opatření směřující ke snižování imisí – budování protihlukových stěn, provedení úpravy okenních konstrukcí, výměna povrchu vozovky, omezení rychlosti, zřízení samostatného pruhu pro MHD, posílení ekologické dopravy MHD, budování nových komunikací, vyjádří se k návrhu žalobců na „zahlobení“ a přitom se vypořádá i s tím, zda se takovým opatřením imise jen nepřesunou na jiné místo, apod.).
31. Zjistí-li soud, že obtěžování žalobců míru přiměřenou poměrům nepřesáhlo, žalobu zamítne. Žalobu zamítne též v případě, zjistí-li, že naměřené hodnoty sice přesahují limity požadované žalobci v žalobním návrhu, avšak nepřesahují míru přiměřenou místním poměrům. Jestliže soud zjistí, že dochází k obtěžování žalobců nad míru přiměřenou poměrům, žalobě vyhová a v odůvodnění rozsudku vymeze míru obtěžování, která je ještě v dané věci přiměřená poměrům a míru obtěžování v dané věci. Přitom neopomene, že žalobci se domáhají imisí několika škodlivin (PM₁₀, NO₂, benzen), a v případě hluku je třeba vypořádat se s dobou noc/den, jakož

i hladinou hluku „uvnitř/venku“, tzn., že výrok rozsudku nemusí vyznít u všech škodlivin stejně, to platí i v případě, že žalobci neunesou břemeno důkazní byt' i jen u některé z těchto škodlivin.

32. K námitce žalovaného, že lhůta určená ke splnění povinnosti je překvapivá, odvolací soud uvádí, soud I. měl před vyhlášením rozhodnutí svůj názor zpřístupnit oběma stranám tak, aby se mohly k uvedenému vyjádřit, nicméně i s ohledem na stanovisko žalobců nepovažuje odvolací soud tuto lhůtu za nepřiměřenou.
33. Protože ke zjištění skutkového stavu věci je třeba provést další důkazy, které v odvolacím řízení nemohly být provedeny pro svou rozsáhlost (§ 213 odst. 4 o. s. ř.), a vzhledem k uvedeným vadám řízení nezbylo odvolacímu soudu, než napadený rozsudek zrušit [§ 219a odst. 1 písm. a), odst. 2 o. s. ř.] a věc vrátit soudu I. stupně k dalšímu řízení [§ 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř.]. Z výše vyložených důvodů závažných vad v řízení odvolací soud nařídil dle § 221 odst. 2 o. s. ř., aby věc projednal a rozhodl jiný soudce.
34. V dalším řízení bude soud I. stupně postupovat podle výše naznačených závěrů popsanych v bodu 20 - 31 tohoto usnesení, přitom rozliší jednotlivé škodliviny, jak bylo popsáno v bodu 31. Zjistí-li, že obtěžování žalobců míru přiměřenou poměrům nepřesáhlo, žalobu zamítne. Žalobu zamítne též v případě, zjistí-li, že naměřené hodnoty sice přesahují limity požadované žalobci v žalobním návrhu, avšak nepřesahují míru přiměřenou místním poměrům. Žalobu soud zamítne i v případě, že se žalobcům nepodaří prokázat ani po poučení dle § 118a o. s. ř. konkrétní poměry v daném místě, v případě dokazování znaleckým posudkem, neopomene uložit zálohu, s poučením, že nebude-li složena, nelze navrhovaný důkaz provést. Bude-li záloha složena, ustanoví znalce usnesením a řádně vymezí znalecký úkol. Nelze vyloučit, že pro jednotlivé škodliviny bude třeba vyhotovit více než jeden znalecký posudek více než jedním znalcem či znaleckým ústavem, prioritou soudu samozřejmě bude vybrat takového znalce či ústav, aby byl vyhotoven jediný znalecký posudek pro předmětnou lokalitu, srovnávací lokality, a týkající se všech škodlivin, bude-li to možné. Součástí znaleckého úkolu bude též otázka, zda se podílí na celkové imisní situaci PM₁₀, NO₂, benzenu a hluku doprava a v jakém rozsahu. Jestliže soud zjistí po provedeném dokazování, že dochází k obtěžování žalobců nad míru přiměřenou poměrům, žalobě vyhová a v odůvodnění rozsudku vymezí míru obtěžování, která je ještě v dané věci přiměřená poměrům, a vymezí míru obtěžování v dané věci, určí podíl dopravy na imisní situaci, provede test proporcionality, přičemž též zhodnotí účinnost žalovaným již přijatých opatření. Rozhodnutí odůvodní způsobem dle § 157 odst. 2 o. s. ř. a neopomene rozhodnout o náhradě nákladů řízení včetně nákladů tohoto řízení odvolacího.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** dovolání přípustné.

Praha 25. května 2022

Mgr. Lubor Veselý v. r.
předseda senátu